

Till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden för yttrande
Regionfullmäktiges presidium, för kännedom

Revisionsrapport "Planering och genomförande av vaccinationer"

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i region Örebro län genomfört en granskning av planering och genomförande av vaccinationer. Granskningens syfte var att bedöma om regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens hantering av vaccinationer var ändamålsenlig och effektiv.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens hantering av vaccinationer i **allt väsentligt** är ändamålsenlig och effektiv.

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns regionens eventuella anpassningar från den nationella prioriteringsordningen dokumenterad och fastställd?	Ja Regionen har haft en <i>Plan för vaccinationer mot covid-19</i> som har uppdaterats löpande i takt med att prioriteringsordningen reviderats av Folkhälsomyndigheten.	
Finns en upprättad riskanalys inför hantering av vaccinationer?	Nej Det saknas en formellt antagen övergripande riskanalys för vaccinationerna av covid-19. Vi har tagit del av riskanalyser som genomförts på vaccinationsmottagningar utifrån arbetsmiljö och den fysiska säkerheten.	
Har åtgärder vidtagits för att minimera risker för eventuella avsteg från prioriteringsordning eller andra risker som definierats i riskanalysen?	Delvis Då det saknas en formellt antagen riskanalys så saknas ett viktigt underlag för att koppla åtgärder till eventuella risker. Åtgärder vidtagits i form av säkerhetsskyddsåtgärder samt revideringar av rutiner för exempelvis reservlista för vaccinering.	
Har det funnits rutiner för att hantera de avvikelser som uppstått i samband med vaccinering?	Ja Avvikelser hanteras enligt regionens ordinarie rutiner.	

Regionens revisorer
c/o PwC
Jennie Forsberg
Tfn 072-353 00 35
Box 885
721 23 VÄSTERÅS

Har löpande uppföljning och rapportering avseende vaccinationer skett till nämnden?

Ja

Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har erhållit löpande rapportering om planering och genomförande av vaccinationer, vilket bekräftas av protokollgranskning.

Har löpande information och kommunikation avseende vaccinationer till regionens medborgare säkerställts?

Ja

Via regionala och nationella kanaler. Vid förändring av vaccinationsgrupper eller för vaccin har ett antal kanaler använts och anpassningar har gjorts efter vaccinationsmottagarna.

Har regionen säkerställt att det finns en samordning med regionens kommuner avseende vaccinationer?

Ja

Tidigare etablerade kommunikationsvägar användes och forum mellan regionen och kommunerna utgick från såväl befintliga strukturer samt styrgrupper bildades med fokus på vaccinationer mot covid-19. Samordningen med kommunernas hemtjänsttagare och hemsjukvård som inte kunde vaccineras på noderna inte fungerade optimalt. Dock påverkades hemsjukvården av att Folkhälsomyndigheten inte prioriterade denna grupp inledningsvis.

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendation:

Säkerställ att det finns en formellt antagen riskanalys som ligger till grund för att bygga upp instruktioner, processer, rutiner och prioritera de viktigaste riskerna i verksamheterna.

För regionens revisorer

Sara Dicksen
Ordförande

Gunilla Carlsson
Revisor

Deltagare

SARA DICKSEN Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: SARA DICKSEN

Sara Dickson

2022-03-21 11:04:15 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

GUNILLA CARLSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: GUNILLA KARLSSON

Gunilla Carlsson

2022-03-28 13:02:33 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Planering och genomförande av vaccinationer

Region Örebro

Mars 2022

Projektledare Louise Tornhagen

Projektmedarbetare Kim Ivarsson

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i region Örebro län genomfört en granskning av planering och genomförande av vaccinationer. Granskningens syfte var att bedöma om regionstyrelsens och hälso-och sjukvårdsnämndens hantering av vaccinationer var ändamålsenlig och effektiv.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsens och hälso-och sjukvårdsnämndens hantering av vaccinationer i **allt väsentligt** är ändamålsenlig och effektiv.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns regionens eventuella anpassningar från den nationella prioriteringsordningen dokumenterad och fastställd?	Ja	
Finns en upprättad riskanalys inför hantering av vaccinationer?	Nej	
Har åtgärder vidtagits för att minimera risker för eventuella avsteg från prioriteringsordning eller andra risker som definierats i riskanalysen?	Delvis	
Har det funnits rutiner för att hantera de avvikelser som uppstått i samband med vaccinering?	Ja	
Har löpande uppföljning och rapportering avseende vaccinationer skett till nämnden?	Ja	
Har löpande information och kommunikation avseende vaccinationer till regionens medborgare säkerställts?	Ja	
Har regionen säkerställt att det finns en samordning med regionens kommuner avseende vaccinationer?	Ja	

Rekommendationer:

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendation:

Säkerställ att det finns en formellt antagen riskanalys som ligger till grund för att bygga upp instruktioner, processer, rutiner och prioritera de viktigaste riskerna i verksamheterna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	4
Avgränsning	4
Metod	4
Granskningsresultat	5
Anpassningar från den nationella prioriteringsordningen	5
Iakttagelser	6
Bedömning	6
Riskanalys och åtgärder	7
Bedömning	7
Bedömning	9
Rutiner för avvikelser i samband med vaccinering	9
Iakttagelser	9
Bedömning	10
Uppföljning och rapportering	10
Iakttagelser	11
Bedömning	12
Kommunikation till regionens medborgare	13
Iakttagelser	13
Bedömning	14
Har regionen säkerställt att det finns en samordning med regionens kommuner avseende vaccinationer?	15
Iakttagelser	15
Bedömning	16
Samlad bedömning	17
Rekommendationer	17
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	18

Inledning

Bakgrund

Vaccinationen mot covid-19 är ett av de viktigaste åtagandena som regionerna har under 2021. Sveriges kommuner och regioner (SKR) och regeringen har tecknat en överenskommelse som beskriver ansvar och roller för genomförandet och Folkhälsomyndigheten har tagit fram en nationell plan för prioritering av vaccinationer. Planen är en rekommendation som ska utgöra ett stöd till regionernas egna beslut om prioritering av grupper för vaccination mot covid-19. Syftet är att respektive region ska kunna ta beslut med hänsyn till olika förutsättningar.

SKR:s överenskommelse med regeringen har sin utgångspunkt i att alla som är 18 år och äldre samt personer under 18 år som tillhör riskgrupp ska kunna erbjudas vaccinering under det första halvåret 2021. Det förutsätter dock att vaccin levereras i den takt som möjliggör detta.

Enligt ansvarsfördelningen så åligger det region Örebro län att planera vaccineringen så att hänsyn tas till Folkhälsomyndighetens prioriteringsordning men att anpassningar görs utifrån specifika regionala förutsättningar. Detta för att säkerställa att prioriteringen främjar att vaccinet når de allra sköraste personerna, men också så att vaccination kan ske på ett smittsäkert sätt och att vaccination når ut till samtliga medborgare som ska erbjudas detta. Den statliga ersättningen till region Örebro län för vaccinationer förutsätter att vaccination har skett i enlighet med upprättad prioriteringsordning.

Regionen har också ansvar att säkerställa att dokumentation och rapportering i gällande register sker korrekt samt att misstänkta biverkningar rapporteras till läkemedelsverket. Utifrån genomförd riskanalys har revisorerna beslutat om att granska hur regionen hanterat prioriteringar

Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om region Örebro läns hantering är ändamålsenlig och effektiv.

- 1) Finns regionens eventuella anpassningar från den nationella prioriteringsordningen dokumenterade och fastställda?
- 2) Finns en upprättad riskanalys inför hantering av vaccinationer?
- 3) Har åtgärder vidtagits för att minimera risker för eventuella avsteg från prioriteringsordning eller andra risker som definierats i riskanalysen?
- 4) Har det funnits rutiner för att hantera de avvikelser som uppstått i samband med vaccinering, ex. hantering av eventuellt överblivna doser, brister i smittskydd eller brister i rapportering av biverkningar?
- 5) Har löpande uppföljning och rapportering avseende vaccinationer skett till nämnden?
- 6) Har löpande information och kommunikation avseende vaccinationer till regionens medborgare säkerställts?

7) Har regionen säkerställt att det finns en samordning med regionens kommuner avseende vaccinationer?

Revisionskriterier

- Överenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021, Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner
- Folkhälsomyndighetens Nationell plan för vaccinationer mot covid-19
- Regionens dokument såsom riktlinjer för hantering av vaccinationer mot covid-19.

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till området kommunikation, planering och genomförande av vaccinationer.

Metod

Granskningen har genomförts genom granskning av regionens dokumentation avseende vaccinationer och som har bäring på revisionsfrågorna. Bland annat har vaccinationsplan, framtagna rutiner, mötesanteckningar vid styrgruppsmöte vaccination covid samt regionstyrelsens, och hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll granskats.

För att få en förståelse för hur dokument och rutiner omsatts i praktiken har digitala intervjuer genomförts med:

- Hälso- och sjukvårdsdirektör
- Kommunikationschef hälso-och sjukvårdsförvaltningen
- Styrgrupp vaccinationer covid-19: vaccinationssamordnare, kommunikation HS och läkemedelscentrum HS
- Lab medicin USÖ
- Verksamhetschefer länsdelarna samt vaccinerade sjuksköterskor
- Örebro kommun- förvaltningschef för Vård och omsorg.
- Karlskoga kommun- medicinskt ansvarig sjuksköterska

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Anpassningar från den nationella prioriteringsordningen

Revisionsfråga 1: Finns regionens eventuella anpassningar från den nationella prioriteringsordningen dokumenterade och fastställda?

Folkhälsomyndighetens nationella plan för vaccinationer är en rekommendation som beskriver vilka grupper som ska erbjudas vaccination först. Rekommendationen är ett stöd till regionernas egna beslut om vaccination mot covid-19 och ett underlag för att kunna ta beslut utefter olika förutsättningar.

Enligt Folkhälsomyndighetens Nationell plan för vaccination mot covid-19 (delrapportering 1) daterat 2020-12-04 framgår att vaccin i vaccinationens första fas ska ges till:

- Personer som bor på särskilda boenden för äldre eller har hemtjänst enligt socialtjänstlagen (2001:453), fas 1 prioritet 1.
- Personal inom äldreomsorg, hälso- och sjukvård och övrig omsorgspersonal som arbetar nära personer enligt prioritet 1, fas 1 prioritet 2.
- Hushållskontakter – vuxna som lever tillsammans med någon som har hemtjänst enligt prioritet 1, fas 1 prioritet 3

Efter den första delrapporteringen har en delrapportering 2 (2020-12-29) och 3 (2021-02-04) också utkommit som omfattar efterföljande faser 2, 3, och 4.

Överenskommelsen om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021 slöts mellan staten och SKR den 8 december 2020. I överenskommelsen anges bland annat vilket ansvar som staten, regionerna, respektive SKR har avseende vaccinationerna. Regionernas ansvar omfattar att förbereda för att vaccineringen omedelbart ska kunna starta när godkänt vaccin levererats till regionen samt att skyndsamt genomföra vaccination mot covid-19 enligt målsättningen i denna överenskommelse och Folkhälsomyndighetens rekommendationer om prioriteringar. Vidare är regionernas ansvar att vidta åtgärder för att säkerställa att underkontrakterade aktörer som genomför vaccination mot covid-19 på uppdrag av regionerna följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer kring prioritering av grupper som ska erbjudas vaccination.

Av överenskommelsen framgår att staten står för kostnaden för själva vaccinet och för kostnader för vaccinationerna. Staten avsätter 400 miljoner kronor, utöver de 300 miljoner kronor som regeringen avsatt under 2020, för att stödja investeringar och löpande kostnader i hela vaccinationskedjan inklusive, men inte begränsat till, logistik och kommunikation. Av dessa medel tilldelas 300 miljoner kronor regionerna.

Vidare anges i överenskommelsen att vaccinationer kan genomföras av regionerna eller mot ekonomisk ersättning på regionernas uppdrag och att regionerna kan använda resurser utanför den regionala hälso- och sjukvården. Kommuner som deltar i arbetet med vaccination mot covid-19 ska också kunna ta del av medel genom överenskommelsen, vilket i förekommande fall sker via regionerna.

lakttagelser

En plan för vaccinationer mot covid-19 i Region Örebro län, 2020-12-15, har upprättats i regionen. Planen har antagits på delegation av hälso- och sjukvårdsdirektören, 2020-12-17 och anmäldes 2021-01-22 som ett delegationsbeslut till hälso- och sjukvårdsnämnden. Av vaccinationsplanen framgår att regionen följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer vad gäller prioriteringsordning.

Revideringar av planen och tillägg i prioriteringsordning har beslutats på delegation av hälso- och sjukvårdsdirektören enligt nedanstående.

- 2021-01-13 fattas beslut om att vid överlappning av fas 1 och fas 2, ska hälso- och sjukvårdspersonal prioriteras i turordningen patientnära arbete på 1) IVA, 2) Akutkliniker (akutmottagningar och ambulansverksamhet), 3) Covidvårdavdelningar.
- 2021-02-03 beslutas att tills det är klarlagt hur vaccin från Astra Zeneca verkar ska andra vaccin erbjudas person som omfattas av fas 1 i prioriteringsordningen.
- 2021-03-02, beslutas det om att till vaccinering enligt fas 2 ska sådan personal räknas som i frekvent förekommande fall vårdar, undersöker eller behandlar patienter i ett patientnära arbete.

I intervju med tjänstepersoner inom regionen som haft centralt ansvar för vaccinationerna beskrivs att rekommendationerna uppdateras och anpassas löpande utifrån läget när det gäller sjukdomsbördan och smittspridningen i samhället. Detta har även påverkats av vilka vacciner som blir godkända, och vilka grupper de rekommenderas till.

Av delårsrapport hälso-och sjukvårdsnämnden 2021 framgår att regionen "för att klara av att vaccinera alla invånare från 18 års ålder, snabbt och säkert, bildades under hösten 2020 en särskild organisation för vaccination mot covid-19 i Örebro län. Att skapa en robust organisation, med så liten inverkan som möjligt på den ordinarie vårdkapaciteten, var ett medvetet vägval". Enligt plan för vaccinationer mot covid-19 har samordning skett genom en projektorganisation med styrgrupp. En styrgrupp tillsattes i oktober 2020 med uppdraget "Strategisk planering och genomförande av vaccination mot covid-19". Styrgruppens sammansättning innefattade IT, kommunikation, HR, säkerhet, utrustning, administration, medicin, omvårdnad, läkemedel/vaccin, smittskydd och fastighet. All planering och allt arbete som sker är kopplat till Folkhälsomyndigheten och SKR nationellt.

Bedömning

Finns regionens eventuella anpassningar från den nationella prioriteringsordningen dokumenterade och fastställda?

Ja.

Regionen har utgått från den nationella prioriteringsordningen vid vaccinationerna, vilket anges i Plan för vaccinationer mot covid-19. Denna har uppdaterats löpande i takt med att prioriteringsordningen reviderats av Folkhälsomyndigheten. I vissa fall har egna prioriteringsbeslut fattats där de nationella direktiven inte varit tydliga. I dessa fall har rutinerna uppdaterats.

Risikanalys och åtgärder

Revisionsfråga 2: Finns en upprättad riskanalys inför hantering av vaccinationer? Iakttagelser

Av intervjuerna framgår att flera i styrgruppen sedan tidigare hade erfarenheter av massvaccination från svininfluensan 2009–2010. Inför uppstarten av vaccinationsarbetet beskrivs att risker kring vaccinationer diskuterades i styrgruppen. Det beskrivs att såväl Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som regionens säkerhetschef var involverade i dessa diskussioner. Enligt de intervjuade var riskerna som diskuterades kopplade till den fysiska säkerheten som gällande stöld av vaccin och folksamlingar. Erfarenheter från vaccineringen av svininfluensan bidrog till detta då vissa stölder av vaccin genomfördes. Vi har inom ramen för granskningen inte kunnat verifiera att någon dokumenterad riskanalys har upprättats avseende detta. Vi kan dock konstatera utifrån mötesanteckningar som vi tagit del av att dessa diskussioner fördes.

Som beskrivs i revisionsfråga 1 var ett medvetet val att vaccinationerna skulle genomföras med så liten inverkan på den ordinarie verksamheten som möjligt i syfte att avlasta primärvården. Region Örebro län organiserat vaccineringen genom fem vaccinationsnoder, en i varje länsdel och två i Örebro kommun utifrån befolkningsunderlag:

- Lindesberg
- Karlskoga
- Örebro
- Hallsberg

Runt de enskilda vaccinationsnoderna genomfördes riskanalys mellan fackliga parter och arbetsgivarrepresentanter utifrån arbetsmiljön. Vi har tagit del av ett antal riskanalyser med tillhörande handlingsplaner avseende detta. Riskanalyser har fokus på brand, ordningsstörning, leveranser och den fysiska säkerheten.

Initialt under fas 1 beskrivs att det var lätt att hålla strikt på att rätt prioriterade personer fick sina doser. Av minnesanteckningar från styrgruppsmöten framgår att riskfaktorer inför vaccinationsfas 3 har formulerats, 2021-05-03. Vidare lyfts på styrgruppsmöte, 2021-03-22, att det fortsatt finns en problematik med överblivna doser samt att det är svårt att kontrollera om behörig person får vaccin. Enligt intervjuer genomfördes legitimationskontroll på samtliga personer som kom för att vaccinera sig och tillhörde personerna inte rätt målgrupp avvisades de.

Bedömning

Finns en upprättad riskanalys inför hantering av vaccinationer?

Nej

Det saknas en formellt antagen övergripande riskanalys för vaccinationerna av covid-19. Risker har diskuterats och hanterats löpande genom styrgruppen. Vi finner att det är en brist att det inte har upprättats någon skriftlig övergripande riskanalys för vaccinationer mot covid-19 som helhet.

Vi har tagit del av riskanalyser som genomförts på vaccinationsmottagningar utifrån arbetsmiljö och den fysiska säkerheten.

Revisionsfråga 3: Har åtgärder vidtagits för att minimera risker för eventuella avsteg från prioriteringsordning eller andra risker som definierats i riskanalysen?

Arbetet organiserades med styrgrupp och externt rekryterad personal för att inte på något sätt belasta ordinarie omsorgspersonal.

Vaccinationsnoderna har enligt planen för vaccinationer mot covid-19 upprättats och dimensionerats utifrån tidsbokad ankomst för vaccination, flöde och distans med minimerad risk för smittspridning. All personal ska ha skyddsutrustning enligt rutin, vårdar och registratorer har väst för att synas. Hälso- och sjukvårdspersonal ska även ha korrekt arbetsklädsel. Varje nod har akutrum, beredningsrum för iordningställande av vaccinerna samt personalrum för god arbetsmiljö. För vaccinationsnoderna har vissa säkerhetsåtgärder vidtagits. Bland annat har respektive nod haft väktarnärvaro och överfallslarm, vilket också beskrivs i deras riskanalys som en åtgärd.

Folkhälsomyndighetens riktlinjerna upplevdes enligt samstämmiga intervjuuppgifter som otydliga och med sakfel om såväl vårdorganisation som patientklientel.

Folkhälsomyndigheten missade gruppen med personer som har beslut om hemsjukvård och som är betydligt sjukare än personer med hemtjänst. I tillägg till detta kom ständigt nya direktiv som ofta meddelades via media utan att regionerna fått någon förhandsinformation. Det ledde till att befolkningen reagerade direkt innan regionerna hade fått en chans att anpassa sina rutiner eller genomföra korrigeringar på annat sätt.

Den förvaltningsövergripande styrgruppen för vaccinationer har träffats regelbundet på veckovisa möten. Vaccinationsnoderna har haft platschefsmöten för att diskutera hur olika situationer ska hanteras. Syftet har varit att upprätta gemensamma arbetssätt och metoder för vaccinationer. Ständiga ändringar har gjorts avseende åldersintervall. Samtliga åtgärder har enligt intervjuer processats och har följts upp. Gruppen har även tagit beslut om olika rutiner som tillgängliggjorts genom en gemensam plattform för samtliga noder. Noderna har utefter rutinernas grundstruktur kunnat anpassa utformningen efter lokala förhållanden. Ett callcenter upprättades för de grupper som inte hade möjlighet till digital vaccinering initialt. Detta gällde även för personer folkbokförda utanför regionen eller som saknade personnummer. Vidare framgår att löpande åtgärder vidtogs för att skärpa rutiner.

Det huvudsakliga budskapet från regionen varit att så få doser som möjligt ska slängas. Genom information och kompetensutveckling löpande skapades förutsättningar för att få doser skulle kasseras. De intervjuade beskriver att överblivna doser var inget problem i inledningsfasen när det var brist på vaccin. Detta problem blev mer frekvent när medborgare inte nyttjade sina inbokade vaccinationstider. Av intervjuer följer att en rutin upprättades för inringning och hantering av uteblivna doser *rutin för reservlista, 2021-03-24* för gällande åldersgrupp samt för kommande åldersgrupp, allt för att ha rätt målgruppsfokusering. Ingen revidering av riskanalysen för noderna gjordes utifrån uteblivna doser.

Hälso- och sjukvårdsdirektören beslutade om förändrad prioriteringsordning för personal för att trygga vaccinering av personal. De prioriterade grupperna omfattades av IVA-personal, ambulanspersonal och personal på vaccinationsnoder där många var pensionärer. Hälso- och sjukvårdsdirektören har på delegation beslutat, 2021-05-04, om förändrad struktur för vaccinationsstyrgruppen i syfte att nå en högre täckningsgrad i grupper av personer där täckningsgraden varit lägre än önskvärt. Vidare har även delegationsbeslut fattats, 2021-12-02, avseende åtgärd för att upprätthålla verksamhet inom vaccination.

Bedömning

Har åtgärder vidtagits för att minimera risker för eventuella avsteg från prioriteringsordning eller andra risker som definierats i riskanalysen?

Delvis

Bedömningen baseras på att det då det inte upprättats en dokumenterad riskanalys saknas ett viktigt underlag för att koppla åtgärder till eventuella risker. Vi anser att det hade skapat en större tydlighet om detta hade varit på plats.

Granskningen visar dock att åtgärder vidtagits i form av säkerhetsskyddsåtgärder samt revideringar av rutiner för exempelvis reservlista för vaccinering. Det saknades dock inledningsvis en rutin för beslutsfattandet gällande hantering av överblivna doser när ingen mottagare var möjlig att finna inom prioriterad grupp.

Rutiner för avvikelser i samband med vaccinering

Revisionsfråga 4: Har det funnits rutiner för att hantera de avvikelser som uppstått i samband med vaccinering, ex. hantering av eventuellt överblivna doser, brister i smittskydd eller brister i rapportering av biverkningar?

Iakttagelser

I slutet av december, vecka 53 2020, inleddes vaccinationen mot covid-19 i länets kommuner. När vaccinationerna påbörjades i kommunerna 2020 saknas en skriftlig rutin för att hantera de avvikelser som uppstått i samband med vaccineringen.

Vid intervjuer framgår att det inledningsvis uppstod vissa oklarheter kopplat till hanteringen av överblivna doser bland vaccinationsnoderna. För rutiner avseende hantering av avvikelser i samband med vaccinering, smittskydd eller rapportering om biverkningar har detta följt regionens ordinarie rutiner. Avvikelse rapporteras in i Platina. Varje vaccinationsmottagning har haft avvikelsehandläggare samt att det fanns en utsedd avvikelseägare. Förekom avvikelser diskuterades dessa i styrgrupp och med platscheferna vid deras möte.

"Akuta" tillstånd i samband med vaccinering handlades av läkare och sjuksköterska på respektive mottagning. Övriga biverkningar som behövde uppsöka sjukvården registreras av vården. Personliga biverkningar rapporteras av individen till Läkemedelsverket.

En rutin för reservlista upprättades 2021-03-24. Rutinen ska säkerställa att de personer som ringer till telefonbokningen för vaccinationstid och kommer fram ska bokas in på

tillgängliga tider på önskad nod. Vidare framgår formaliseringskrav för reservlistan. Målsättning är att ingen vaccindos ska förfaras enligt styrgruppens direktiv.

Utifrån att bokningstrycket minskade under sommaren 2021 och för att undvika svinn av överblivna doser samt öka vaccinationsfrekvensen beslutades det, 2021-07-20, om en tilläggsrutin. Rutinen avser förändring av dosintervall mellan dos 1 och dos 2 samt ökad flexibilitet.

Övriga rutiner vi tagit del av

- Information till vaccinatörer om träning, hjärtmuskelinflammation och vaccination mot covid-19
- Beredningsinstruktion för Comirnaty, koncentrat för injektionsvätska (vaccin för aktiv immunisering för att förebygga covid-19 orsakad av SARS-CoV-2-viruset) från Pfizer-BioNTech
- Rutin gällande vaccinering av barn 12–15 år mot Covid

Av minnesanteckningar från styrgruppsmöte 2021-04-12 framgår att en avbokningsrutin för att hantera nya direktiv gällande Astra Zenecas vaccin upprättats. Bland annat så ett SMS om vaccinbyte ska skickas ut till berörda.

Av minnesanteckningar från platschefsmöte 2021-03-15 framgår att ett konto för avvikelser finns upprättat i Platina (ärendehanteringssystemet). Avvikelser kopplat till vaccinationer ska hanteras som ordinarie avvikelser. Av klagomål framgår endast att dessa hanteras. Av hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll, 2021-06-10, framgår att patientnämnden har överlämnat ett PM gällande klagomål gällande vaccination mot covid-19. Inom ramen för granskningen har vi efterfrågat avvikelser kopplat till vaccinering. Inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen skrevs det 9199 avvikelser år 2021 varav 28 är upprättade av vaccinationsnoderna. Enligt förvaltningen finns det förmodligen avsevärt fler avvikelser men dessa går endast att ta fram genom manuell genomgång.

Bedömning

Har det funnits rutiner för att hantera de avvikelser som uppstått i samband med vaccinering, ex. hantering av eventuellt överblivna doser, brister i smittskydd eller brister i rapportering av biverkningar?

Ja

Bedömningen baseras på att avvikelser hanteras enligt regionens ordinarie rutiner.

Granskningen visar att rutiner har upprättats löpande alternativt att befintliga rutiner har tillämpats. Det har även funnits en tydlig organisation för att hantera behov av rutiner samt att revidera rutiner efter behov.

Vi noterar dock att vid inledning av vaccineringen saknades rutiner för avsteg från prioriteringsordning och reservlista vilket upprättades först 2021-03-24.

Uppföljning och rapportering

Revisionsfråga 5: Har löpande uppföljning och rapportering avseende vaccinationer skett till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden?

lakttagelser

Regionstyrelsen

Uppföljning av covid-19 har genomförts under regiondirektörens information på följande sammanträden under 2021. Regiondirektören har under sin stående information haft en särskild uppföljning om pandemiläget där vaccineringen regelbundet berörs.

Sammanträdesdatum	Yttrande/beslut/information
2020-12-21	Regionstyrelsen beslutar att för sin del ställa sig bakom överenskommelse mellan Sveriges kommuner och regioner och staten genom Socialdepartementet om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021.
2021-02-18	Information om vaccinleverans och säkerhetsincident
2021-03-22	Information om smittläge, sjukhusvård, tillgång till vaccin samt misstänkta biverkningar.
2021-04-29	Regionstyrelsen beslutar att ställa sig bakom reviderad överenskommelse mellan staten och SKR för genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021. Regiondirektören redovisar under sin information om antalet smittade och avlidna.
2021-05-25	Informerar regiondirektören om antalet vaccindoser som tilldelats regionen.
2021-06-11	Information om smittläge samt lediga tider i länet, detta har gjort att yngre åldersgrupper i fas 4 erbjuds tider.
2021-08-31	Regionstyrelsen beslutar om att ansluta sig till överenskommelser mellan SKR och staten avseende digitala covidbevis och vaccinering av barn under 19 år. Information om vaccinationsgrad i länet.
2021-09-21	Regiondirektören informerar om SKR:s styrelse har fattat beslut om tilläggsöverenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021, avseende riktade åtgärder för ökad vaccinationstäckning. Information om smittläge, testning och vaccinationsgrad.
2021-10-27	Regiondirektören informerar om ny vaccinationsöverenskommelse samt redovisning om att andelen vaccinerade per åldersgrupp och antal som fått dos 3. Arbete pågår tillsammans med kommunerna i länet för vaccinering av 12–15 åringar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden har under 2021 följt upp vaccinationer mot covid-19 enligt nedanstående. Hälso- och sjukvårdsdirektör har en stående punkt på varje sammanträde då information ges om pandemiläget, vaccinationer, uppskjuten vård med mera.

Sammanträdesdatum	Yttrande/beslut/information
--------------------------	------------------------------------

2021-01-22	Information ges om vaccinationsprocessen, prioriteringsfaser samt antalet doser.
2021-03-17	Vaccinationsprocessen följs upp av nämnden. Information ges då om förändrade nationella riktlinjer gällande Astra Zenecas vaccin samt statusuppdatering gällande prioriteringsgrupperna. Statistik över angivna vaccindoser och åldersfördelning presenteras.
2021-08-30	Hälso-och sjukvårdsdirektörens information om pandemiplanering för hösten och vaccinationer. Det anges att regionens vaccinationsmottagningar kommer att vara öppna året ut och bemannas efter behov. Andel vaccinerade med två doser är i dagsläget 76,59 procent och vaccinationstillgången är god. En tredje vaccindos kommer ges till patienter med påverkat immunförsvar, aktuella personer kommer att få en kallelse för detta.
2021-09-29	Ges information om pandemiplanering för hösten och vaccinationer. Det anges att regionens vaccinationsmottagningar kommer att vara öppna året ut och bemannas efter behov. Andel vaccinerade med två doser är i dagsläget 76,59 procent och vaccinationstillgången är god. En tredje vaccindos kommer ges till patienter med påverkat immunförsvar, aktuella personer kommer att få en kallelse för detta.
2021-10-28	Information om pandemiplanering för hösten och vaccinationer. Vaccinationstäckning för personer över 16 år presenteras samt ett upplägg för vaccination av 12–15-åringar.
2021-12-08	Ger information om vaccinationsgrad hos befolkningen samt om att den 8 december öppnar en vaccinationslokal på Fredsgatan 27 då lokalen på Boglundsängen stänger. Ytterligare vaccinationslokaler planeras.

Vid intervjuer med regionens hälso-och sjukvårdsdirektör samt vaccinationssamordnare bekräftas att regelbunden information ges, och att vaccinationssamordnaren vid ett flertal tillfälle varit inbjuden till regionstyrelsen för att ge information om läget vad det beträffar tillgång till vaccin, täckningsgrad, nya nationella beslut med mera. De intervjuade beskriver att det finns ett stort arbete för med vaccinationer mot covid-19 som följs noggrant av regionstyrelsen och hälso-och sjukvårdsnämnden.

Bedömning

Har löpande uppföljning och rapportering avseende vaccinationer skett till nämnden?

Ja.

Utifrån genomgång av protokoll för år 2021 framgår att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har erhållit löpande rapportering om planering och genomförande av vaccinationer. Intervjuer bekräftar också att en regelbunden rapporteringen har skett via såväl regiondirektör, hälso-och sjukvårdsdirektör samt vaccinationssamordnare.

Kommunikation till regionens medborgare

Revisionsfråga 6: Har löpande information och kommunikation avseende vaccinationer till regionens medborgare säkerställts?

Lakttagelser

I syfte att säkerställa information och kommunikation avseende vaccinationer mot covid-19 till regionens medborgare har det genomförts såväl allmän information som riktade insatser. Informationen och kommunikationen har genomförts av såväl region Örebro län via olika kommunikationskanaler som nationellt genom Regeringen, Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Socialstyrelsen med flera. Syftet har varit att skapa en gemensam enhetlig kommunikation samt tydliggöra ansvarsfördelning mellan aktörer och ge förutsättningar för samverkan.

Som stöd i arbetet har det som utgångspunkt funnits såväl nationella som regionala underlag i form av samordnad nationell information. Regeringen gav den 17 december 2020 i uppdrag åt Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Socialstyrelsen att samordnat och på nationell nivå informera främst allmänheten om vaccination mot covid-19.

En gemensam regional plan till stöd för regionernas kommunikation för vaccination mot covid-19 som är beslutad av regionernas kommunikationsdirektörer den 11 december 2020. Region Örebro läns regionövergripande kommunikationsplan under pandemin 2020–2021 samt en separat kommunikationsplan för vaccination av covid-19. Av planen framgår målgrupper för vaccination, målgrupper för kommunikation, kommunikationsstrategier samt budskap om vaccination. Till planen finns en aktivitetsplan med tid, aktivitet, målgrupp och ansvarig. Ytterligare kampanjer för särskilda åtgärder finns även angivna som rekrytering av personal och riktade satsningar mot vissa målgrupper som äldreomsorg, hemtjänst och yngre. Det framgår inte hur aktiviteterna ska följas upp och utvärderas.

En kommunikationsstrategi tillsattes även för att samordna arbetet. Framåt sommaren 2020 påbörjades det förberedande arbetet för att upprätta en planering för kommunikation av vaccination.

Av intervjuerna framgår att Region Örebro län behövde balansera osäkerheten i leveranser mot att ge klara besked till medborgarna. Ett kommunikationsnätverk för kriskommunikation tillsattes med representanter från kommuner och regioner.

Utmaningar

Enligt delårsrapport 2021 Hälso- och sjukvårdsnämnden har det funnits en rad kommunikativa utmaningar när alla invånare från 18 år ska erbjudas vaccin i en bestämd ordning. Särskilda insatser har gjorts för att nå ut i socioekonomiskt utsatta grupper samt till grupper som inte har svenska som sitt första språk. När vaccineringen startades upp i mellandagarna 2020 fanns vissa problem gällande att kartlägga personer i riskgrupper med exempelvis hemtjänst. Då regionen saknade register över vilka som skulle informeras kontaktades kommunerna som hanterade detta. Detta tillvägagångssätt bedömdes som mindre riskfyllt att person i riskgrupp skulle missas. De

intervjuade beskriver att det har varit en utmaning att hela tiden vara uppdaterad med den senaste informationen, och att regionerna har fått ta del av information från exempelvis Folkhälsomyndigheten samtidigt som medborgarna. De beskriver att vid förändringar finns en viss startsträcka som medborgarna inte alltid har en förståelse för.

Kommunikationskanaler

Varje gång regionen tillåter en ny vaccinationsgrupp eller när budskap om vacciner har ändrats har publikation av information skett i följande kanaler:

- 1177.se
- Intranät
- Externwebb
- Sociala medier – både organiska och sponsrade inlägg
- Pressmeddelanden
- Webbsända Lägesbilder

Regionen har även haft vaccinationsbudskap i följande kanaler:

- Delad info med kommuner och länsstyrelse
- Delad info med Nätverk i olika bostadsområden, hälsokommunikatörer, föreningar med flera
- Digitala skärmar i egna lokaler
- Personaltidning Tillsammans
- Länstidning Leva
- Inslag i P4 lokalradio varje fredag

Av intervjuer framgår att strategierna har justerats löpande. Exempelvis omställningen från att vaccinera vissa grupper vid särskilda tillfällen till riktade kommunikations- och informationsinsatser för vissa grupper med låg vaccintäckningsgrad.

Återkoppling från medborgarna

Vidare framgår att det fanns ett stort intresse från såväl allmänheten samt ett medialt intresse inför uppstarten av vaccinationer.

En återkommande återkoppling från allmänheten har gällt avstånden mellan vaccinationsnoderna då flera medborgare uttryckt missnöje om att det tar lång tid att ta sig till vaccinationsnoden. I vissa delar av länet har en lägre vaccinationstäckning noterats. Vid uppföljningar har det dock visats att vissa medborgare vaccinerat sig i grannregionerna istället.

Bedömning

Har löpande information och kommunikation avseende vaccinationer till regionens medborgare säkerställts?

Ja.

En tydlig planering för information och kommunikation har upprättats i form av såväl nationella som regionala kommunikationsplaner som revideras löpande. Vid förändring

av vaccinationsgrupper eller för vaccin har ett antal kanaler använts och anpassningar har gjorts efter vaccinationsmottagarna.

Vidare har åtgärder vidtagits för att nå ut med information till områden med lägre vaccinationstäckning.

Har regionen säkerställt att det finns en samordning med regionens kommuner avseende vaccinationer?

Revisionsfråga 7: Har regionen säkerställt att det finns en samordning med regionens kommuner avseende vaccinationer?

lakttagelser

Som beskrivits tidigare skedde vaccination av medborgarna med undantag från boende på SÄBO främst genom regionens fem vaccinationsnoder. Det inbegriper såväl brukare (hemtjänst, hemsjukvård och LSS) som medarbetare. Kommunerna vaccinerade utvalda grupper främst inom SÄBO på delegation av regionen. Personer som hade hemtjänst och hemsjukvård och hade svårt att ta sig till en vaccinationsmottagning kunde i vissa fall erbjudas vaccination på annat sätt. Det blev därför upp till respektive kommun att göra sin egen bedömning. Av hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll 2021-02-12, framgår att frågan behandlats. Av intervjuerna med de två kommunerna framgår att det var svårt att nå ut med information kring detta, och att det skapade en del otydlighet mellan regionen och kommunerna. Dock beskrivs att ingen blev utan vaccin, och att kommunerna tog ett stort ansvar i denna fråga. Kommunikationen kunde dock utgöra ett problem då hemtjänstmottagare i så stor utsträckning som möjligt skulle vaccineras på noderna. Regionen menade att det logistiskt inte var möjligt med mobila team. Vaccinationerna fick genomföras av ordinationsberättigad kommunal sjuksköterska. Vid frågor har kommunens sjuksköterskor möjlighet till direktkontakt med läkare inom regionen. De intervjuade beskriver att upplägget var att utse två läkare i regionen för att vara tillgängliga för dessa frågor. Därtill fanns möjlighet till kontakt med apotekare från styrgruppen som var behjälplig att svara på uppkomna frågor.

I syfte att förenkla arbetet med att vaccinera inom kommunerna drog noderna med undantag från Örebro kommun upp samtliga doser efter att kommunerna hade inkommit med hur många på SÄBO som skulle vaccineras. Vi slutet av dagen kom de och lämnade överblivna doser. På så sätt menar intervjuade behövde de enskilda kommunerna inte ta ställning till överblivna doser, utan hantering av detta skedde på respektive nod efter prioritering och reservlista.

Samverkansform

Av intervjuerna med företrädare från både regionen och kommunerna skedde samverkan enligt de ordinarie kommunikationsvägarna i organisationen användes och regelbundna möten genomfördes veckovis.

Ett antal forum för samverkan upprättades i samband med pandemins start och uppstart och genomförande av vaccinering. För vaccineringen fanns nedanstående samverkansform där medlemskommunerna var representerade.

Styrgrupp för vaccination

- Samverkan för vaccinationer med representanter från regionen och socialchefer.
- Vaccinationsamverkansgrupp med syfte att nå grupper med lägre vaccinationsgrad.
- Länsövergripande samverkan med Länsstyrelsen.
- Styrgrupp för vaccination inom kommuner.
- Socialchefsmöten
- Samverkan med Medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering
- Samverkan med avstämning med samtliga länsdelar.

I Karlskoga och Örebro fanns även lokala samverkansgrupper som exempelvis:

- Samverkan inom den västra länsdelen med Karlskoga lasarett,
- Samverkan mellan region och kommun inom Örebro gällande hantering av covid-19 patienter.

Bedömning

Har regionen säkerställt att det finns en samordning med regionens kommuner avseende vaccinationer?

Ja.

Bedömningen grundar sig på ordinarie kommunikationsvägar användes och forum mellan regionen och kommunerna utgick från såväl befintliga strukturer samt styrgrupper bildades med fokus på vaccinationer mot covid-19.

Regionen samordnade via vaccinationsnoderna stora delar av vaccinationsarbetet, och var ett stöd i att dra upp sprutor, ta hand om överblivna doser samt registrerade i Mitt Vaccin.

Vi kan konstatera att samordningen med kommunernas hemtjänstagare och hemsjukvård som inte kunde vaccineras på noderna inte fungerade optimalt. Dock påverkades hemsjukvården av att Folkhälsomyndigheten inte prioriterade denna grupp inledningsvis.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i region Örebro län genomfört en granskning av planering och genomförande av vaccinationer. Granskningens syfte var att bedöma om regionstyrelsens och hälso-och sjukvårdsnämndens hantering av vaccinationer var ändamålsenlig och effektiv.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsens och hälso-och sjukvårdsnämndens hantering av vaccinationer i **allt väsentligt** är ändamålsenlig och effektiv.

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendation:

Säkerställ att det finns en formellt antagen riskanalys som ligger till grund för att bygga upp instruktioner, processer, rutiner och prioritera de viktigaste riskerna i verksamheterna.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns regionens eventuella anpassningar från den nationella prioriteringsordningen dokumenterade och fastställda?	Ja Regionen har haft en <i>Plan för vaccinationer mot covid-19</i> som har uppdaterats löpande i takt med att prioriteringsordningen reviderats av Folkhälsomyndigheten. I vissa fall har egna prioriteringsbesluts fattats där de nationella direktiven inte varit tydliga. I dessa fall har rutinerna uppdaterats.	
2. Finns en upprättad riskanalys inför hantering av vaccinationer?	Nej Det saknas en formellt antagen övergripande riskanalys för vaccinationerna av covid-19. Vi har tagit del av riskanalyser som genomförts på vaccinationsmottagningar utifrån arbetsmiljö och den fysiska säkerheten.	
3. Har åtgärder vidtagits för att minimera risker för eventuella avsteg från prioriteringsordning eller andra risker som definierats i riskanalysen?	Delvis Då det saknas en formellt antagen riskanalys så saknas ett viktigt underlag för att koppla åtgärder till eventuella risker. Åtgärder vidtagits i form av säkerhetsskyddsåtgärder samt revideringar av rutiner för exempelvis reservlista för vaccinering.	
4. Har det funnits rutiner för att hantera de avvikelser som uppstått i samband med vaccinering, ex. hantering av eventuellt överblivna doser, brister i smittskydd eller brister i rapportering av biverkningar?]	Ja Avvikelser hanteras enligt regionens ordinarie rutiner. Rutiner har upprättats löpande alternativt att befintliga rutiner har tillämpats. Det har även funnits en organisation för att hantera behov av rutiner samt att revidera rutiner efter behov. Vi noterar dock att vid inledning av vaccineringen	

saknades rutiner för avsteg från prioriteringsordning och reservlista vilket upprättades först 2021-03-24.

5. Har löpande uppföljning och rapportering avseende vaccinationer skett till nämnden?

Ja

Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har erhållit löpande rapportering om planering och genomförande av vaccinationer, vilket bekräftas av protokollgranskning. En regelbunden rapporteringen har skett via såväl regiondirektör, hälso- och sjukvårdsdirektör samt vaccinationssamordnare

6. Har löpande information och kommunikation avseende vaccinationer till regionens medborgare säkerställts?

Ja

Via regionala och nationella kanaler. Vid förändring av vaccinationsgrupper eller för vaccin har ett antal kanaler använts och anpassningar har gjorts efter vaccinationsmottagarna. Vidare har åtgärder vidtagits för att nå ut med information till områden med lägre vaccinationstäckning.

7. Har regionen säkerställt att det finns en samordning med regionens kommuner avseende vaccinationer?

Ja

Tidigare etablerade kommunikationsvägar användes och forum mellan regionen och kommunerna utgick från såväl befintliga strukturer samt styrgrupper bildades med fokus på vaccinationer mot covid-19. Regionens samordnade via vaccinationsnoderna stora

delar av vaccinationsarbetet,
och var ett stöd i att dra upp
sprutor, ta hand om överblivna
doser samt registrerade i Mitt
Vaccin.

Samordningen med
kommunernas hemtjänsttagare
och hemsjukvård som inte
kunde vaccineras på noderna
inte fungerade optimalt. Dock
påverkades hemsjukvården av
att Folkhälsomyndigheten inte
prioriterade denna grupp
inledningsvis.

22-03-16

Rebecka Hansson

Louise Tornhagen

Uppdragsledare

Projektledare

I vår skriftliga rapportering måste alltid ingå en beskrivning av uppdraget samt information om vem eller vilka personer som ska ha rätt att förlita sig på innehållet i rapporten. Uppdatera texten nedan med klientens namn samt datum för projektplan. Radera därefter denna ruta.

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029–6740) (PwC) på uppdrag av [klientens namn] enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den [datum]. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.